

GESCHILLEN
COMMISSIES
BIJZONDER
ONDERWIJS

LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET CHRISTELIJK ONDERWIJS

Straffen van tweeling als één entiteit, onzorgvuldige procedure rondom verwijdering, communicatie en afstandsonderwijs. Klacht deels gegrond, deels ongegrond.

Grensoverschrijdend gedrag waarvoor tweeling gezamenlijk gestraft wordt, terwijl slechts een van beide betrokken was bij het incident. Over en weer worden gegevens van de tweeling in elkaars dossier gezet. Klachtonderdeel ongegrond nu op basis van het dossier is gebleken dat hoewel de gedragingen van de tweeling niet exact aan elkaar gelijk zijn, deze wel de nodige overeenkomsten vertonen. De leerlingen hebben overlast veroorzaakt, dat in meer of mindere mate uit de hand gelopen is en de communicatie hierover met klaagster is moeizaam verlopen. De beslissing tot verwijdering is gebaseerd op handelingsverlegenheid ten aanzien het de stuurbaarheid van het gedrag van de leerlingen en het ontbreken van medewerking van klaagster. Echter was voor klaagster en de leerlingen onvoldoende duidelijk dat een nieuw incident zou kunnen leiden tot een verwijdering van de school, gelet hierop is de klacht met betrekking tot de procedure gegrond.

De school heeft voorts gesprekken gevoerd met de leerlingen over een van de voorvallen zonder aanwezigheid van klaagster, terwijl de leerlingen aangegeven hebben de aanwezigheid van klaagster gewenst te vinden. De school had hierin niet aan de wens van de leerlingen voorbij mogen gaan en had klaagster moeten betrekken in de gesprekken, klachtonderdeel gegrond.

De school heeft in de periode dat de leerlingen niet welkom waren op school de mogelijkheid geboden van afstandsonderwijs. Gebleken is dat dit afstandsonderwijs niet volledig en goed georganiseerd was met gedegen pedagogische en didactische kaders. Ook dit klachtonderdeel is gegrond.

Klachtnummer 2020/020

ADVIES

Aan:

Het bestuur van de Verenging * te (plaatsnaam) (hierna te noemen: het bevoegd gezag),
inzake de klacht van mevrouw * te (plaatsnaam), moeder van (naam leerling 1) en (naam leerling 2)
(hierna te noemen: klaagster).

I. Het verloop van de procedure

Op 14 februari 2020 heeft klaagster een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) tegen de Gereformeerde Scholengemeenschap * te (plaatsnaam) (verder te noemen: de school).

De klacht is gericht tegen *, teamleider, *, orthopedagoog generalist,
*, directeur en *, voorzitter van het bestuur.

Bij brief van 2 april 2020 heeft mr. drs. J. van den Brink, gemachtigde, namens de medewerkers en de school gereageerd op de klachtbrief.

In het kader van de Corona maatregelen is aan partijen aangegeven dat de klacht verder schriftelijk afgehandeld zou worden. Partijen is de mogelijkheid van repliek en dupliek geboden.

Tevens heeft de Commissie schriftelijk vragen aan partijen gesteld.

Naar aanleiding van alle schriftelijk ontvangen informatie heeft de Commissie na een interne beraadslaging op 4 juni 2020 haar advies geformuleerd.

II. Standpunt van klaagster

De klachtpunten die klaagster naar voren brengt:

1. Het door school benaderen van twee individuen als één entiteit. Een eeneiige tweeling deelt DNA, maar beide kinderen hebben hun eigen persoonlijkheid en identiteit.
2. Onterechte procedurehandelingen: tijdens de onderzoeksfase van de melding over grensoverschrijdend gedrag is er direct een niet-welkom aan (naam leerling 2) en (naam leerling 1) ingezet nog voordat er hoor en wederhoor van de moeder en de kinderen had plaatsgevonden. Daarnaast is geen ruimte geboden voor mediation en herstel; de focus van de school lag direct op verwijdering.
3. Onterechte meldingen aan de politie en aan Veilig Thuis door de teamleider.
4. Het door de school niet voldoen aan de zorg-, informatie-, onderwijs- en hoorplicht vanuit de leerplichtwet en de Wet op het voortgezet Onderwijs.

Feiten en omstandigheden:

Op woensdag 9 oktober 2019 doet een medeleerling een melding van grensoverschrijdend gedrag door (naam leerling 1). Dit is door de vertrouwenspersoon aan klaagster gemeld als seksuele intimidatie van zowel (naam leerling 2) als (naam leerling 1) en de volgende dag is klaagster uitgenodigd voor een gesprek.

Op 10 oktober 2019 heeft school direct besloten om beide jongens niet toe te laten tot de lessen en hen in een aparte ruimte te plaatsen. Op dat moment waren noch de jongens noch klaagster gehoord. Klaagster heeft aangegeven dat zij er niet mee akkoord ging dat haar kinderen zonder hoor en wederhoor als schuldigen werden behandeld. Diezelfde middag zijn (naam leerling 2) en (naam leerling 1) op verzoek van klaagster gehoord. Klaagster mocht daar echter niet bij aanwezig zijn. De jongens hebben dit gesprek als zeer intimiderend ervaren.

Op 11 oktober 2019 werd door de directeur besloten dat (naam leerling 1) wegens de veiligheid van de meisjes niet mee mocht op buitenlandexcursie. Dit besluit was ook van kracht voor (naam leerling 2), omdat het twee kinderen uit één gezin betrof. Toen werd al aangegeven dat men het lastig vond (naam leerling 2) en (naam leerling 1) terug te laten keren in de klas.

Er is een alternatief programma aan de jongens aangeboden, waar zij veel moeite mee hadden.

Het was voor de jongens onduidelijk waarvan zij beschuldigd werden.

De directeur bood aan dit in een nader gesprek toe te lichten. Klaagster mocht daar echter niet bij aanwezig zijn. Dit voelde voor beide jongens heel onveilig. Vervolgens heeft het gesprek alleen met klaagster plaatsgevonden. De teamleider en orthopedagoog waren tevens bij dit gesprek aanwezig. Tijdens het gesprek is aangegeven dat een melding bij Veilig Thuis zou worden gedaan en dat de leerplichtambtenaar ingeschakeld zou worden.

Op 18 oktober 2019 is aan klaagster gemeld dat het team heeft besloten definitief over te gaan tot verwijdering van (naam leerling 2) en (naam leerling 1) wegens de onhoudbare en onveilige situatie die het gedrag van beide jongens met zich meebrengt.

In de verwijderingsbrief zijn punten naar voren gebracht die nieuw voor klaagster en beide jongens zijn:

- Strijd aangaan met docenten over wat wel en niet wenselijk is in de klas.

- Niet (willen) luisteren naar aanwijzingen van personeelsleden.
- Gedrag dat als intimiderend kan worden ervaren.
- Fysiek ongewenste uitingen.

Klaagster geeft aan dat de school in haar Protocol Schorsing en Verwijdering (verder: het Protocol) gebruik maakt van containerbegrippen die ruim uitlegbaar zijn.

Zij stelt dat de gedragingen van (naam leerling 2) en (naam leerling 1) niet als ernstig gedrag bestempeld dienen te worden, maar dat het gedrag valt onder corrigeerbaar gedrag dat past binnen de ontwikkelfase van pubers. Zij verwijt de school dat er geen ruimte is geboden voor herstel door bijvoorbeeld het inzetten van mediation of het faciliteren van gesprekken tussen de verschillende ouders, maar direct tot sanctioneren is overgegaan.

Ook geeft klaagster aan dat de meldingen door de school bij de politie en Veilig Thuis niet in verhouding staan tot het gebeurde.

Er is geen strafbaar feit gepleegd of aangetoond, de meisjes hebben geen aangifte gedaan en er is geen sprake van een onveilige thuissituatie. De meldingen hebben een enorm negatieve impact gehad. De meldingen worden door klaagster en haar zoons als zeer onterecht ervaren.

Volgens klaagster hebben zowel de teamleider als de orthopedagoog geprobeerd hun verantwoordelijkheid om de Veilig Thuis melding te onderbouwen uit de weg te gaan.

Het blijft onduidelijk voor klaagster welke handelingen op welk moment door welk kind zijn gepleegd. In de opgevraagde leerlingdossiers zijn voorvallen opgenomen die niet bij klaagster bekend waren en waar zij haar zoons dus ook niet op heeft kunnen sturen.

De teamleider heeft aangegeven dat de school ten aanzien van beide jongens handelingsverlegen was. Klaagster stelt dat een school dan eerst dient te onderzoeken welke ondersteuning een leerling nodig heeft. De school heeft daar volgens haar niet aan voldaan. Er is geen onderzoek gedaan om te bezien wat er nodig was om de jongens op school te houden.

Dat er volgens de teamleider verschillende zaken zijn ingezet op het gebied van coaching, betwist klaagster. De ondersteuning van (naam leerling 2) is gericht geweest op een cijfergericht ontwikkelplan.

Van coaching is nooit sprake geweest.

Klaagster geeft vervolgens aan dat (naam leerling 2) en (naam leerling 1) tijdens de periode dat zij thuiszaten geen thuisonderwijs hebben gekregen. Huiswerk werd niet nagekeken en toetsen werden niet afgenomen.

Tenslotte meldt klaagster onregelmatigheden met betrekking tot het opstellen van het OPP.

In eerste instantie waren beide kinderen bij het samenwerkingsverband aangemeld, terwijl hier alleen grond voor was in het geval van (naam leerling 2) maar niet voor (naam leerling 1).

Hierdoor kwamen alle vermeende grensoverschrijdende handelingen op naam van (naam leerling 2) te staan. Vervolgens diende klaagster toch een OPP voor (naam leerling 1) te ondertekenen, omdat dat nodig zou zijn voor de overplaatsing naar een andere school.

III. Standpunt van de school en het bevoegd gezag

Het verweer richt zich niet op de verwijdering zelf, maar op de manier waarop de school rondom de verwijdering heeft gecommuniceerd met klaagster en de manier waarop de procedure van verwijdering is doorlopen.

De leerlingen (naam leerling 1) en (naam leerling 2) zaten sinds schooljaar 2016-2017 op het VMBO van de school. Gedurende de schooljaren die volgden werden zij steeds lastiger te hanteren. Zij vertoonden veel ontoelaatbaar gedrag. Veel van deze incidenten zijn in de afzonderlijke leerlingdossiers van beide jongens vastgelegd. Dat klaagster aangeeft dat de jongens als één entiteit werden behandeld wordt door de school met klem weersproken.

De jongens zijn door de school steeds als afzonderlijke individuen behandeld. Dit blijkt ook uit de correspondentie. De jongens zijn ook niet hetzelfde. (naam leerling 1) is theoretischer ingesteld en kon beter meekomen in de les. Dat betekende echter niet dat zijn gedrag daardoor ook beter was, het gedrag van de jongens was wel van vergelijkbare aard.

De school heeft maandenlang geprobeerd het gedrag van de jongens positief te beïnvloeden.

Verschillende medewerkers hebben tijd gestoken in de begeleiding van de jongens.

Dit had echter niet het gewenste resultaat, mede omdat de school niet kon rekenen op ondersteuning van of samenwerking met de moeder.

Moeder stelde zich niet constructief op en legde de schuld van het ontoelaatbare gedrag bij de school en niet bij haar zoons. Zij vond dat het gedrag aan te merken was als pubergedrag, wat getolereerd zou moeten worden omdat dat hoort bij de ontwikkeling waarbij kinderen fouten moeten kunnen maken. Klaagster verlangde veel van de school, maar niets van zichzelf, (naam leerling 2) en (naam leerling 1). Zij vergoelijkte het gedrag van haar zoons.

Op den duur werd de school duidelijk dat de vereiste zorg voor beide leerlingen niet meer door de school geboden kon worden.

Het gedrag van zowel (naam leerling 2) als (naam leerling 1) is regelmatig met klaagster besproken. Klaagster heeft de observaties van de school echter nooit voor waar aangenomen en geloofde het verhaal van (naam leerling 2) en (naam leerling 1). Dat betekent echter niet dat er niet met klaagster over het gedrag van haar zoons gesproken is.

Symptomatisch voor deze houding van klaagster is dat zij heeft betwist dat er sprake is geweest van een schorsing van (naam leerling 2). In de bijgevoegde correspondentie is duidelijk aangegeven dat (naam leerling 2) op dinsdag 20 en woensdag 21 mei 2019 geschorst werd vanwege het feit dat hij niet aan te spreken was op zijn onacceptabele gedrag en dat de school handelingsverlegen raakte. De school heeft meermalen geprobeerd de situatie te verbeteren, maar klaagster zag kennelijk niet in dat er sprake is van gedragsproblemen waarbij externe hulpverlening noodzakelijk was.

In juni 2019 heeft de school aangegeven handelingsverlegen te zijn. Er is niet over verwijdering gesproken, omdat de school altijd heeft gekozen voor een positieve insteek. Afsproken werd om de jongens een kans te geven en het nieuwe jaar met een schone lei te beginnen.

In de eerste weken van het schooljaar 2019-2020 leekt het met beide jongens wat beter te gaan.

De frequentie van de misdragingen was lager en er waren ook lessen waarin het goed ging. Echter dagelijks werden er nog schoolregels genegeerd. Wanneer de jongens daarop werden aangesproken escaleerde de situatie in een woordenwisseling of schreeuwpartij zonder gezag voor de teamleider of docent.

Onderzoek incidenten 9 oktober:

Op 9 oktober 2019 heeft de vertrouwenspersoon van verschillende meisjes signalen opgevangen over ongewenste fysieke aanrakingen en seksueel getinte toespelingen. Omdat deze leerlingen de situatie als onveilig hebben ervaren is op 11 oktober 2019 aan klaagster aangegeven dat haar jongens niet mee konden gaan op de (plaatsnaam) excursie.

Klaagster heeft gevraagd om de gespreksverslagen met de meisjes en de correspondentie met hun ouders, maar om privacy redenen is dit verzoek van klaagster niet ingewilligd.

Klaagster wenste bij het gesprek met haar zoons aanwezig te zijn. Omdat het team de ervaring had dat de jongens geen volledige openheid van zaken zouden geven in aanwezigheid van hun moeder is dit geweigerd.

In afzonderlijke gesprekken heeft (naam leerling 1) toegegeven dat er dingen gebeurden die te ver gingen, (naam leerling 2) ontkende alles.

Klaagster wenst dat er precies komt vast te staan welke grensoverschrijdende uitingen en gedragingen door welk kind zijn gedaan. Het was voor moeder moeilijk te accepteren dat de gedragingen hadden plaatsgevonden zonder te weten wie de signalen hadden geuit.

Voor school waren de meldingen van de meisjes echter glashelder en ernstig. Tevens toonden videobeelden voldoende grond voor de meldingen aan. Verder onderzoek dan wat er gedaan was, was niet mogelijk.

Door de gebeurtenissen in oktober hebben de teamleider, orthopedagogen en de directeur uiteindelijk de conclusie moeten trekken handelingsverlegen te zijn.

Het lukte de school niet om (naam leerling 2) voldoende te motiveren en om voor en met (naam leerling 2) een veilig schoolklimaat te creëren.

Ten aanzien van (naam leerling 1) hebben ook gesprekken plaatsgevonden waarbij de school heeft aangegeven handelingsverlegen te zijn ten aanzien van het gedrag.

Toegegeven wordt dat (naam leerling 1)'s naam per abuis in het leerlingdossier van (naam leerling 2) terecht gekomen is.

Dit betekent echter niet dat de twee jongens over één kam werden geschoren.

Meldingen Veilig Thuis en Politie:

De school heeft aangegeven dat zij zich zorgen maakte om de ontwikkeling van (naam leerling 2) en (naam leerling 1) en dat er met hulpverlening aan gedragsverandering gewerkt diende te worden. Allereerst is de casus anoniem met Veilig Thuis besproken, waarop Veilig Thuis heeft geadviseerd een melding te doen. Vervolgens is het afwegingskader uit het Handelingsprotocol 2019 van Veilig Thuis gevolgd.

De melding is van tevoren met moeder besproken.

Ten aanzien van de klacht over de melding aan de politie wordt aangegeven dat er geen melding is gedaan, maar dat verweerster de casus in eerste instantie anoniem heeft voorgelegd aan de wijkagent. In een later stadium heeft de politie aangegeven dat het voor het vervolg van een eventueel onderzoek bevorderlijk zou zijn de namen van de jongens wel kenbaar te maken, hetgeen is gedaan. Door de politie is verzekerd dat het bekend maken van de namen geen verdere consequenties voor de jongens zou hebben.

IV. Overwegingen van de Commissie

Ten aanzien van de inhoud van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

De Commissie stelt allereerst vast dat klagster en verweerster ernstig van mening verschillen in hun beleving van en ervaring met de situatie zoals die zich heeft voorgedaan.

Het is voor de Commissie niet eenvoudig om de juistheid van de ingenomen standpunten te verifiëren of vast te stellen.

De Commissie zal zich daarom hoofzakelijk richten op de door verweerster gevolgde procedure.

Ad 1 Bejegening van (naam leerling 2) en (naam leerling 1) als één entiteit.

Uit de overgelegde stukken blijkt dat de gedragsproblemen van (naam leerling 2) en (naam leerling 1) niet geheel gelijk waren maar wel overeenkomsten vertoonden. Over beide jongens is een schooldossier en de school heeft toegegeven dat er per ongeluk informatie over (naam leerling 2) in het dossier van (naam leerling 1) terecht is gekomen.

Dat is op zichzelf onzorgvuldig maar, gegeven de familierelatie én het feit dat uit de dossiers op zich duidelijk is over wie het gaat, niet van invloed geweest op beslissingen die de school heeft genomen ten aanzien van (naam leerling 2) en/of (naam leerling 1). De school heeft voor deze feitelijke fout haar excuses aangeboden. De klacht dat de kinderen als één entiteit zijn behandeld kan de Commissie, bij lezing van beide dossiers, dan ook niet volgen. De Klacht is op dit punt niet gegrond.

Ad 2 Procedurele handelingen rondom verwijdering

Verweerster heeft aan het verwijderingsbesluit ten grondslag gelegd dat de school handelingsverlegen was.

De Commissie stelt op grond van de stukken vast dat zowel (naam leerling 1) als (naam leerling 2) overlast in de school veroorzaakt hebben, dat het in meer of mindere mate uit de hand gelopen is en dat de communicatie hierover met moeder moeizaam verliep.

Het gedrag van de jongens is door klaagster niet weersproken. Haar visie op dit gedrag was echter een andere dan die van verweerster.

In haar verweer heeft de school aangegeven dat er altijd gehandeld is vanuit een positieve insteek en dat er door verschillende medewerkers vele uren aan zowel (naam leerling 2) als (naam leerling 1) besteed zijn om hun gedrag positief te beïnvloeden.

De Commissie twijfelt niet aan deze inzet, maar heeft geen zicht kunnen krijgen op de (structurele) gedragsaanpak die gehanteerd is, buiten het voeren van gesprekken. Daardoor blijft de vraag bestaan of een betere aanpak preventief had kunnen werken ten opzichte van de ontstane problemen. De interventies die in het schrijven van de school worden genoemd zijn naar het oordeel van de Commissie alleen reactief, als antwoord op de gedragsproblemen.

De beslissing tot verwijdering is gebaseerd op handelingsverlegenheid ten aanzien het de stuurbaarheid van het gedrag van de jongens en het ontbreken van medewerking van klaagster.

De Commissie kan deze handelwijze van de school op zich volgen, echter borduurt deze voort op de omstandigheden uit het schooljaar 2018/2019, terwijl er juist tussen partijen uitgesproken was dat er in het nieuwe schooljaar met een schone lei gestart zou worden.

In het nieuwe schooljaar heeft de Commissie niet kunnen vaststellen dat er een 'opschaling' naar de verwijdering heeft plaatsgevonden.

Nu er gekozen is voor een nieuwe start in het schooljaar 2019/2020 is de beslissing tot verwijdering na het incident op 9 oktober 2019 lastig te plaatsen. Temeer daar er in dit nieuwe schooljaar geen (bij de Commissie bekende) gesprekken hebben plaatsgevonden met de leerlingen afzonderlijk om aan te geven dat zij bij een volgende 'misstap' verwijderd zouden worden.

Dat het besluit tot verwijdering genomen is op basis van het gehele dossier acht de Commissie niet onredelijk.

Zij oordeelt echter wel dat verweerster onvoldoende aan klaagster en haar zoons duidelijk heeft gemaakt dat verwijdering tot de mogelijkheden behoorde als het gedrag van (naam leerling 2) en (naam leerling 1) niet zou verbeteren.

Verweerster heeft onder de hierboven beschreven omstandigheden in redelijkheid tot de conclusie kunnen komen dat zij niet meer de begeleiding kon bieden die (naam leerling 2) en (naam leerling 1) nodig hadden en in redelijkheid kunnen besluiten beide jongens niet meer op school toe te laten.

De procedure is niet voldoende transparant verlopen en hierdoor acht de Commissie dit klachtonderdeel gegrond.

Met betrekking tot het onderzoek naar aanleiding van de meldingen over seksueel grensoverschrijdend gedrag overweegt de Commissie als volgt;

Verweerster wilde met (naam leerling 2) en (naam leerling 1) in gesprek over de door de meisjes gedane meldingen, buiten aanwezigheid van hun moeder. Deze wens van de teamleider was, gezien de eerdere ervaringen, voorstelbaar. De jongens gaven aan zich niet veilig genoeg te voelen om het gesprek buiten aanwezigheid van hun moeder aan te gaan. De school had dit, mede gelet op de leeftijd en de voorgeschiedenis van de jongens, moeten respecteren.

Voor het overige heeft de Commissie geen aanknopingspunten gevonden dat dit proces onzorgvuldig is doorlopen.

Ad 3: Melding Veilig Thuis

Voor zover klaagster bezwaren heeft geuit over het feit dat de school een melding heeft gedaan bij Veilig Thuis merkt de Commissie op dat het behoort tot de bevoegdheid van een school om een melding te doen als de school zorgen heeft over de situatie van een leerling. Omdat een dergelijke bevoegdheid valt binnen de vrije beleidsruimte van de school stelt de Commissie zich terughoudend

op bij de toetsing van een zorgmelding. De Commissie beoordeelt of de melding deugdelijk is onderbouwd en of de gevolgde procedure zorgvuldig is geweest.

De school heeft naar het oordeel van de Commissie duidelijk en genoegzaam uiteengezet waarom de melding bij Veilig Thuis is gedaan. De voorgenomen melding is in het gesprek van 15 oktober 2019 aan de orde gesteld, tevens is er de volgende dag een brief over de melding aan klagster gezonden. In het meldingsformulier zijn de zorgen en verwachtingen van de school, voldoende duidelijk onderbouwd.

De Commissie is van oordeel dat de school in redelijkheid tot deze melding kon overgaan.

Ten aanzien van de melding bij de politie overweegt de Commissie het volgende. Verweerster draagt de verantwoordelijkheid voor de rust en veiligheid van de leerlingen op de school. Gezien die verantwoordelijkheid, vindt de Commissie het verstandig dat verweerster zich voor advies tot de wijkagent heeft gewend. Het feit dat de wijkagent op eigen initiatief contact heeft opgenomen, kan niet aan verweerster worden verweten.

Ad 4: Onderwijs op afstand

Verweerster heeft aan de Commissie aangegeven dat de leerlingen huiswerk en planningen ontvingen van alle docenten. Ook konden (naam leerling 2) en (naam leerling 1) vragen stellen. Toetsen konden echter niet gemaakt worden en er is niet voldoende duidelijkheid verschaft over het nakijken en bespreken van het huiswerk.

Verweerster heeft aan de Commissie niet aannemelijk kunnen maken dat er goed afstandsonderwijs is georganiseerd met gedegen pedagogische en didactische kaders.

De klacht is op dit onderdeel gegrond.

In de overige door klagster aangevoerde klachtonderdelen heeft de Commissie geen aanknopingspunten gevonden voor grondverklaring.

V. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht

De Commissie verklaart de klachten over de procedure tot aan de verwijdering, het voeren van de gesprekken zonder aanwezigheid van de ouder en de klachten over het afstandsonderwijs gegrond. Voor het overige zijn de klachten ongegrond.

VI. Advies aan bevoegd gezag

De Commissie adviseert:

Het bevoegd gezag om beleid ten aanzien van het stimuleren van gewenst gedrag te ontwikkelen dan wel te expliciteren, om zodoende preventief effectief te kunnen handelen ten aanzien van het ontstaan en de escalatie van gedragsproblemen.

Ook adviseert de commissie het bevoegd gezag om de procedure voor verwijdering van leerlingen nog eens goed te controleren en hierin de leerlingen en hun ouders ruimte te geven voor een weerwoord alvorens tot maatregelen wordt overgegaan.

Tenslotte adviseert de Commissie om bij afstandsonderwijs meer planmatig te werk gaan met voldoende tijd en ruimte voor docent-leerling interactie.

Aldus gegeven op 04 juni 2020 door mr. Joh. Westmaas, voorzitter, alsmede drs. M. Hoogenkamp en M. de Blaauw MEd, leden in tegenwoordigheid van mr. A. C. Gröllers, secretaris.